

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1:70 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских св'ят о 5¹/₂ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в насажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В Будапешті приймав цісар д. 12. с. м. депутацию хорватского народу з Босни під проводом віцебурмістра д-ра Мандича, котрий в своїй промові злуку Босни й Герцоговини назвав с'вітовою історичною подією і заявив, що Хорвати прийняли сю подію з великою радістю і найбільшим одушевленем та запевнив монарха про неухитну вірність і преданість. Цісар вислухав подяку і вдоволенє за ті заяви почувань і просив запевнити всіх про прихильність монаршу і дбалість нарівні з іншими краями монархії. Др. Мандич висказував ся опісля перед дневниками, що прийнятє монарха було не звичайно тепле і щире.

В Босні проявило ся на провінції ще більше одушевленє задля злуки з монархією, а з усіх міст провінціонálních надходять вісти, що навіть Сербі і музулмани заявляють своє вдоволенє і висловлюють надії, що лише під володарством цісара можуть діждати ся гаразду. В Сараєві около 400 католицких і музулманських студентів прибуло перед палату кравового правительства, щоби з тої нагоди начальникви краю яко заступникови цісара принести овацію. Відспівано отже спершу цісарський гимн а відтак „Лєпа наша домовина“ (вітчина), почім роздали ся одушевлені оклики в честь цісара. Начальник подякував горячо за ті вияви патриотичних почувань.

За хлібом.

(Сільська картина).

Поле широке, як море, стелилось перед мене жовто-сірим килимом.

Сумне було поле.

Жито пожато, покошено і складено в копи; мізерні, невеличкі ті копи!.. Їх наче розтикано по полю невмолимою рукою, розтикано зумисне одна від одної далеко... Стерня ріденька і низенька — жито не жато, а кошено. Місцями стояли клаптики зовсім покинені своїми хазяями, — там стирчали будяки і буйно розріс ся бурян; тільки де-не-де, в буряні за-примітити було можна низенькі, мізерні колоски жита.

*

Сумне було поле..

Крапав дощик ріденький — без у-пину, без перерви. Сонце ховалось за хмари.

Іду собі стежкою тихо, думки сумні хилять голову долу. Мокро і слизко. Бачу — перед мене манячить якась постать зігнута. Що вона робить? Серед поля, на дощі, то розігнеть ся, стане, то зігнеть ся знову, шукаючи наче...

Ближче підхожу і пильніш придивляюсь. Бачу — перед мене якась жінка

Гр. Андраші не може переболіти пораженя понесеного і сираві виборчої предлоги. Мадярські дневники звіщають, що він носить ся з гадкою внести просьбу о відставку. Мабуть сподіває ся тим способом осягнути згоду монарха на плюральну систему. Одначе можна бути певним, що монарх і сим разом пригадає коаліційному міністерству єго зобовязаня, які подало, обнимаючи керму правительство. В Словаччині мало відбути ся минувшої неділі 30 віч з протестом проти плюральної системи виборчої, але приязельство всі заборонило. Очевидно коштувці бажають представити монарсі положенє в краю і серед населеня в иншім сьвітлі, як оно дійсно є.

Заграниця.

Наміри Сербії мимо запевнюваня з урядового боку, що правитель-ство тамошне не пірве ся до війни з Австрією, показують ся таки ворожими супроти Австро-угорської монархії. Король звивав до втихомирєня, а королевич підбурює до війни. Наймолодший син черногорского князя, Мірко, висилає сербскому королевичови привіт телеграфічний за єго завзяту промову проти Австрії і висловлює бажанє, щоби могли пови-тати ся на бовищу, а на се дає сербський королевич подібну відповідь. Бачимо отже тут подвійну гру, бо під опікою королевича організують ся відділи добровольців (легіони), котрі мають числи-ти до 40.000 а наміром їх наїхати Босну й Герцоговину, де сподівають ся зібрати другє стільки повстанців. Таким спосо-бом Австрія повинна мати ся на бачно-

сти, що може оинити ся перед силою 80.000 добровольців.

Але хоч і сербска скупштина в біль-шости не заявила ся за війною, прези-дент єї Йованович виголосив річ, котра з межинародного становища є нечуваним визванем нашої монархії. Наведені в престольній річі і у відозві до населеня Босни й Герцоговини нашого монарха історичні поводи злуки тих країв назвав Йованович «покликуванем на ви-думане історичне право, виразним, непє-речним фалшованем» і відгрожував ся, що наколиб Европа завела надії Сербії, тоді почула би єї голос!

Є се отже з нечуваною брутально-стю і несумлінністю вимірєний удар на особу монарха, до котрого весь цивілізо-ваний сьвіт відносить ся з незвичайним поважанєм і почестю, котрому ще недавно всі володарі складали чолобитню задля уособлєних в нїм великих чеснот і ви-сокого почуваня обовязків конституцій-ного володаря.

Ся нечувана наг асть президента с уп-штини вказує, де треба глядіти підбурю-ючі живла і на кого спаде одгичальність, наколи не стане терпцю і треба буде ужити способів, щоби собі здобути нале-жне поважанє. Сербія грає очевидно з огнем і числить на миролюбивість нашо-го монарха, котрий не рад би в 60 році свого володарства кликати свої народи до бою. Австрійске правительство зани-має вельми здержанє становище, однак чи се буде на довго можливе, не знати. Може та визиваюча промова Йовановича має охоронити короля перед бурливими живлами розгоряченої товпи, бо ворожі Австрії живла в Сербії намагають ся по-

щось шукає на полі, уважно, старанно шукає.

Я прямую до неї. Далеченько! хто вона — не розібрати.

Аж ось жінка мене запримітила. Присіла до долу і бачу — рачкує за копу, що коло неї стояла.

Я тихо пішов до копи. Мене ціка-вило знати, що там так пильно, старанно жінка робила. Але я жінки не знайшов, до копи тої дійшовши. Перед себе гля-нув — і слїду нема, жінки не стало, на-че в землю провалилась.

Крапав дощик — де далі густійший; насунули хмари і зовсім сонце закрили. Недалечко стояв ліс і тихо шепотів, з вітром розмову ведучи.

Ліс вабить мене, — там можна від дощу заховатись. Лишивши копу, я до лісу прямую.

*

Край ліса — велика канава*). Я міс-ця шукаю, деб лекше її перейти. Аж ось перед мене... Що се?

У канаві, бачу, простягла ся жінка і лежить нерухомо, мов мертва, лежить у калюжі брудній... Ноги зовсім у болоті, у болоті і руки по лікті — на їх вона держить себе... Чую, жінка злякано дише.

*) Рів наповнений водою.

— Що вас занесло сюди? здивовано гукаю на жінку.

Жінка здрігнула, але лежить і мов-чить. Дощ почав більшати.

— Та що ви робите там? питаю я в друге, в рів зазираючи.

Жінка неімовірно підвела голову, гля-нула і встала помалу. Облича злякане, болотом забруджене.

— Ох... се ви, паничу... а я не пі-знала... — заметушилась жінка.

Се була старенька, років 80-ти баба, мені добре знайома.

— Не пізнала вас, паничу... — по-шепки мовила баба, вилазячи з рову. Ввесь перед в неї був болотом забру-джений і брудними потоками болото збі-гало з одежі. Баба намагала ся вилізти, але рів був глибокий, совзький і вона все падала долі і в болоті куйовдилась...

Прийшло ся подати їй руку. Виліз-ши з рова, баба знесилєно сіла на стер-ню і гірко заплакала.

— Злякали мене ви... злякали на смерть... — старече шепотіла баба, обти-раючи рукавом болото на виду. Я тут... колоски збирала... Бачу — оконом іде... Стара я, не добачую...

Сльози котились з пів-висохлих очий старої і злившись з болотом, робили чор-ні смужки на змарнілому, зморщеному

валиги короля Петра і видвинути князя Юрія, або колиб країні жавла вхопили керму в свої руки, усунути династію Караджорджевичів. Король знаходиться у вельми труднім положенні, на улицах Білгороду лютує товпа, під вікнами королівського коняка кличе о пімсту на Австрію, а тимчасом з другого боку виявляє ся воєнна слабкість Сербії, котра мимомо залицянь до Росії (через князя Олександра) не може мати надії на посторонню поміч.

Як звіщає Slovenec з Білгорода, в тамошній печатні Станоевича печатає ся маніфест короля Петра до боснійського населення, щоби оно повстало проти Австрії. Станоевич є близьким другом відомого коромольника б. міністра Пасича. Король відмагає підписати сей маніфест, а загорільці намагають ся всіма силами его повалити, щоби для себе вихиснувати заколот. Они числять на се, що по виповідженню війни королем Петром і по его поразенню неминучим, він стане неможливим. Сербія в отже видівнею страшного внутрішнього розладу і розстрою і опинила ся перед грізними послідовностями.

З двірських кругів сербських звіщають, що останні події довели до поважного розстрою між королем а найстаршим сином Юрієм, а в коняку розгріває ся страшна боротьба о корону між королем а королевичем. Король не хоче добровільно уступити і опирає ся на сторонництві давних заговорників, з котрих він деяких покликав до себе на раду, а королевич стоїть за сторонництвом противним заговорникам. Сі події мали страшно пригнобити короля. Ворогованє проти Австрії на улицах Білгороду триває далше, а в сербськім заграничній міністерстві у відділі для пропаганди в Боснії й Герцоговині відбула ся під проводом шефа Спалайковича нарада, на котрій постановлено вислати переодягнених численних агентів з брштурами і відозвами до Босни.

В Черногорі також триває розягренє в народі проти Австрії, як се проявило ся на вічу протестуючим проти обличі. Старій було холодно, вона дрижала, наче лист в осени.

— Оя там... колоски в рові... Назбирала... — важко дишучи і кашляючи, промовила стара.

Справді, в рові, поверх болота плаває пучок житних колосків.

— Бачте, попоходиш день — і хунтиків з пять назбираеш. А жити тепер, самі знаєте, скрутно... Христа ради не дають... — скаржилась стара, кутаючись з холоду в мокру кихтину.

— А отсе вчора, бачте — казала далі стара — збирала я тут колоски по лану, а на той час і економ нахопив ся з своїми — хліб звозили, — і надавав мені батогів. Насилу вблагала, а то ще кохту звелів був здерти... »Не крадь — каже — жита на лану, бо й у нас не вродило«...

Стара сиділа, трясучись від холоду і похиливши свою знесилену довгими роками страждання старечу голову. А сльози одна по одній все котили ся та котили ся по змарнілому виду...

А отсе, примітила вас, і думку взяла собі — оконом... Не було куди дітись — то в рів заховалась...

Доц знов пішов — крапчастий, го-стрий, наче вдовині сльози. Здавало ся, що хтось плакав разом з старою — плакав гірко, невиинно, і здавалось, що плачу сему не суде кінця..

(„Рада“)

Іван Огівко.

19—VIII. 1908.

злуки Босни. Вислано телеграму з подякою до англійського державного секретаря Грея на его телеграфічну заяву, що Англія не допустить до нарушеня берлінського договору. З англійським прапором пішли вічовики під княжу палату, викликано князя, котрий промовив до народу, а хоч успокоював, однак взяв у оружити ся про всяку потребу. Товпа удала ся під французський консулят і підносила оклики: живію!

Болгарський цар Фердинанд вїхав торжественно в понеділок до столиці Софії, котра була сьвяточно прикрашена, а триумфальних воротах були написи: „Витай, Царю“, „Независима Болгария!“ Кілька кілометрів перед містом висів цар з велізниці, повитаний генералами і війском, котре творило шпалір, досів коня і удав ся до міста, при вистрілах з гармат. В місті повитали его міністри і інші власти і бурмістр столиці. Відтак удав ся пішки до катедри, де его повитав митрополит з духовенством. На повитанє царя Фердинанда зїхало ся до Софії з краю около 50.000 людей.

Англія висилає флотилію на Егейське море, як запевняють з Лондону, щоби запобігти немилу для європейського мира заколоту на південнім сході. Сей крок Англії не має ніякого діла з подіями на Балкані. Англія і гнорує проголошенє злуки Крети з Грецією, бо оно не буде мати практичного значіння супроти рішучої волі європ. держав. Крета моглаб дістати з грецького побережя поміч, як се було в 1897 р. під начальством полковника Вассоса, але сего годі допустити. Коли Крета не одержить ні звідки помічи, тоді рух на острові сам про себе пролине, не заподіявши нікому шкоди.

Тимчасом кретьський сойм зібрав ся на засіданє в понеділок (окрім музулманських послів) і заявив ся за злукою з Грецією. Кретенці, поселені в Атенах, зїбрали ся на віче і ухвалили резолюцію до європ. держав з домаганєм згоди на злуку Крети з Грецією і доручили сю резолюцію представникам європ. держав в Атенах.

Міністер Ізвольський заходить ся пильно, щоби осягнути згоду Англії на конференцію, але про вислід его заходів кружляють найсуперечнійші вісти. Викликує певне здивованє вижидаюче становище Німеччини, а навіть деякі півурядові часописи запевняли, що німецьке правительство не було повідомлене про наміри Австрії. Тимчасом Köln. Volks Ztg запевняє, що настрої населення Німеччини є по стороні Австрії а німецький цісар знав добре перед подіями про наміри австрійського правительства.

Огляд часописий.

(«Рідний Край» про задачі української інтелігенції, щоби стати нам поруч з іншими культурними народами. Ще про смерть і заслуги Миколи Дмитрівца. Świat Słowiański про «Русь-слана» з нагоди статий «Сучасне положенє Русинів» і про відносини Поляків до Москвичів).

«Рідний Край» в статі «Наша праця» в ч. 32 висловлює вельми замітні гадки про задачі інтелігенції на Україні, котрі можна так само звернути і до нашої інтелігенції в Галичині. Тим то наводимо сю статю, щоби з нею познакомити і наших земляків.

«Знанє і єднанє — се дві могутні сили. Чого не може досягнути фізична людська сила, те досягаєть ся знанєм, наукою; чого не може дотягти оден чоловік, те легко зможе дотягнути єднана сила цілої громади.

Огож і нашим Українцям треба прагнути знаня, осьвіти, бо те, що колись здобувало ся зброєю, — тепер здобуваєть ся осьвітою, знанєм.

Щоб нам стати поруч з іншими культурними народами, щоби нам здобути красших умов жита не тільки економічного, але й культурно-національного, щоби не бути тим підметом, що на йому будуєть ся добробут інших народів, нам треба міцно озброїти ся сею зброєю: знанєм і єднанєм! А що се дійсно так — поглянемо на недавнє наше минуле: на минулий визвольний рух.

Високо була піднялась хвиля жита, хвиля визвольного руху, — піднялась, заклекотіла, як розбурхане море, й знов утихла, мов набираєть ся нової сили, щоби з другим подихом вільного вітру підняти ся ще вище.

Сі важливі хвилі жита, сей «слухний час» застав нас не підготованими, розєднаними й національно мало сьвідомими.

Коли всі народи російської держави в сю важливу хвилину боронили свої права, не тільки загально-громадянські, але й особисто-національні, оден тільки український народ всю свою силу витрачував на загально державне визволенє, доправляв ся загально-державних прав, а за свої національні права він не борює ся*); наші люди, в ширшій громаді своїй, не знали — хто вони, «чиї вони діти», наш народ не був єднаний у одну велику сімю національним єднанєм. Через те народ наш дізнав великої шкоди. Хоч би він і здобув загально-громадянські права, та як би не визволив ся з національної та культурної неволі, то й на далі народи сильнійші, народи більше культурні поневолилиб наш народ і в житі економічнім, і в житі культурнім. Нема в нас поєднаня національного. Народ, хоч додержує свої питомі національні прикмети, але додержує їх не сьвідомо і навіть не розуміє того, що крім загально державних прав, крім економічно-національного добробуту, ще треба самостійного культурно-національного жита, бо без сього і економічний добробут і культуру заберуть сильнійші народи, як воно вже й тепер є.

Так дієть ся з народом; а наші осьвічені класи покинули свій народ, — «перевернулись». Невеличка жменька інтелігенції, що зостала ся сьвідомою своєї національності, що не одцуралась свого народу, своїх обовязків, через свою нечисленність не могла одержати тих здобутків, що давав час, що давало жите. Все, що ми проспали в той слухний час, все те ми повинні надолужити тепер, тим більше, що всеж таки деякі здобутки визвольний час нам дав, і тая хвиля, що одкотилась назад, — зоставила їх на нашому березі.

Перше всього ми позбули ся закону 1876 року, що тяжким каменем давив українське слово скілька десятків літ. Наслідком знищеня ганебного закону явили ся на сьвіт українські часописи; збільшилось число нових українських книжок, — духовної зброї кожного народу; по значнійших городах України позасновувались товариства «Просьвіти», а коло них гуртують ся поступові українські люди всіх станів громадянства і всякого віку; Просьвіти ведуть національно-культурну роботу й потрохи будять національну сьвідомість між нашим людом. Все те дав вже нам деякі засоби

* За останних 30 літ особливо молоде покоління інтелігенції на Україні звернуло ся до руху за здобуванє загально-людських прав і свобод і затрачувало всі свої сили, а тимчасом запедбало зовсім національне осьвідомованє і серед інтелігенції і серед народу. Тим то і в рос. думі Українці не виявили своїх национ. домагань. Ред. Русл.

для оборони нашого культурно-національного життя. В с'ім напрямку вже дещо й зроблено.

Через нашу печатку зняв ся рух за ународовлене шкіл на Україні, наслідком чого зявилося було кілька кафедр по українознавству в університетах на Україні. Хоч здобуток той дальша хвиля життя одібрала, а всеж він трохи розбурхав українське громадянство, а найбільше університетську молодь, що по всіх університетах держави почала гуртуватись в окремі гуртки, — для науки своєї мови, літератури, історії й теперішнього народного життя. Деякі з тих гуртків визначають ся особливо жвавим життям (в Дорпаті). Сі гуртки виховуватимуть молодих діячів громадських.

Але треба працювати й працювати, щоб другий подих весни не застав нас не підготованими.

(Дальше буде).

Перенесенє мощів

бл. п.

АНАТОЛЯ ВАХНЯНИНА

ц. к. шкільного радника, висл. професора акад. гімназії, першого голови віденської „Січи“ і львівської „Просвіти“, основателя і директора „Висшого Музичного Інститута“, голови „Львівського Бояна“ і пр. і его отця

КЛИМЕНТІЯ ВАХНЯНИНА

пароха-ювілята Сіняви

відбуде ся у Львові дня 22. л. жовтня (четвер) на Личаківській кладовищі з 13 поля до родинної гробниці о год. точно 10. рано.

На сей сумний обряд запрошує родина всіх Своєків, Приятелів і львівську руську Громаду.

Заупокійні тихі Служби Божі

з папахидою відбудуть ся в п'ятницю дня 23. л. жовтня в Преображенській Церкві о год. 9½ рано.

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Діонизія; римо-кат.: Галля, Фльор. — В суботу: руско-кат.: Єротей, Верон.; римо-кат.: Люциня, Ядв.

— **На перенесенє мощів Маркіанового сина Володимира Шашкевича** прислав на руки нашої адміністрації Вир. о. др. Іван Гробельський, крилошанин станіславівської капітули, квоту 30 К. Звертаємо ся проте до комітету або товариства, яке хотіло би тою справою зайнятись, що може ту квоту відобрати собі в нашій адміністрації. Крайня на се пора, бо кожної хвилі може стати ся так, що гріб тепер неоплачений можуть перекопати. Надіємо ся, що коли фонд на перенесенє мощів найшов ся, знайдуть ся і люди, що безпробовно займуть ся тою справою. При сій нагоді простуємо, що могла пок. Володимира Шашкевича лежить (не на 15. полі) але на 12-ім полі личаківського цвинтаря коло пам'ятника Grotta між двома туями, а на ній на деревлянім хресті стоїть напись Władysław Szaszkiewicz.

— **Інаугурація нового року на львівській університеті** відбула ся нині в університетській авлі. Ректор др. Марс виголосив промову, в якій між иншим звернув ся до руских академиків з заохотою до наукової праці. Потім проф. др. Сінко виголосив відчит на тему: „Творчість Люк'яна“.

— **3 київського укр. Наук. Товариства.** На останніх засіданнях ради київск. укр. Наукового Тов-а між иншим рішено: Публичних лекцій сего року не робити. Замість того публичні, загальні, наукові засідання уряджувати з оглядом на їх публичний характер так, щоби они заступали публичні лекції: призначати на сі засідання реферати на теми загальнішого характеру, інтересні для широкої публіки. Реферати з спеціальним характером призначати на засідання секцій. На сі засідання секцій мають доступ всі члени тов-а без усяких формальностей, а сторонні особи, які цікавлять ся даним спеціальним питанням, можуть входить по рекомендації члена догичної секції. Для сего сі засідання секцій мають оповіщати ся в газетах і подавати ся до відома адміністрації (бо инакше на них не могли бувати сторонні). В сих секційних засіданнях рефера-

ти можуть робити ся і не по українськи, тимчасом як на засіданнях загальних відповідно до загальних постанов товариства, будуть на далі читати ся реферати тільки по українськи. Загальні засідання відбуватимуть ся приблизно раз на місяць. Найближше засіданє має відбутись в другій половині жовтня; для сего засідання уже назначено реферати: д. Біляшевського — з етнографії та д. Корчак-Чепурковського — зі суспільної гігієни. Члени секцій (у Києві): історичної — К. Антонович, А. Берло, М. Біляшівський, М. Грушевський, О. Грушевський, І. Каманін, В. Кошовий, О. Левіцький, Г. Павлуцький, О. Русов, Я. Шульгин, В. Щербина, А. Яковлев, А. Ярошевич. Фільологічної секції члени: Б. Грінченко, П. Житецький, М. Лобода, С. Маслов, В. Перетц, Н. Петров, І. Стещенко, Є. Тимченко. Природничої секції члени: М. Галін, Д. Качаловський, А. Корчак-Чепурковський, А. Леонтович, С. Петровський і О. Черняхівський.

— **Непорядки на галицких почтах.** На вчерашнім засіданню сойму пос. Т. Старух висідав цікаву інтерпеляцію в справі непорядків на галицких почтах, а се: Пожарна філія львівського „Сокола“ в Козлові, камінецького повіта, вислала дня 7. вересня с. р. на адресу львівського „Сокола“ підписану петицію до сойму о загомогу. Лист сей вкинено до поштової скриньки в Буську, куда з Козлова є близьше, хоч Козлів належить до поштового уряду в Милатині новім. Однак лист не дійшов до львівського „Сокола“, бо хтось его перехопив і „полагоджений“ надав у Львові аж дня 29. вересня на адресу „Сокола“ в Козлові, почта Милатин новий. Дотична клявузля на оборотній стороні петиції стилізована в таких соромних і ординарних словах, які тут годі нам наводити. На долі підписано: За Виділ краєвий: член Охримович (і) Бадені. В середині попри підписи членів козлівського „Сокола“ також подописувано обидливі прозвіска. Дирекція почт буде мати інтересний матеріял до слідства.

— **Секта „котів“.** Дописувач „Przegląd-u roganu“ оповідає цікаве про нову секту „безцерковників“, яка має в Сановицях в російській Польщі та в околицях сего міста во 3-4 тисяч своїх членів. Сектантів сих прозвали „котами“, бо проводир секти зве ся Франціск Кіт. Він давно вже став відомий як еретик, хоч і належав до ордена св. Франціска. Парох відлучив его від католиків і заборонив ходити до костела. Осе тільки недавно Кіт виразно виступив супроти католицької віри. Основна точка віри сих нових сектантів та, що вони

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 172.

Композиції Из. В-а для школи і церкви. — „Зборник пісней“ в Галичині. — Назва часопису у Львові.

Тернопіль, 1871, 6. грудня. Олекс. Барв. до Из. В-а.

(Дальше).

Від 1. л. грудня мала почати виходити нова часопись політ. руських народовців у Львові п. з. „Правда“ або „Сторбжа“ під редакцією Лукашевича що 2 неділь. Ціль сеї газети єсть, доказати, що партия народовців се зовсім що иншого, як партия Лавровського і „Основа“, що зробила з своєю угодовою fiasco. Але 1-ого числа я ще не видів і не читав. Час би вже, щоб наші редакції не зміняли ся так часто, хоч справді нашої партії тяжко натрафити на людяного редактора, як нашому монарєї на добрих міністрів.

Ч. 173.

Журби і музик. занятя Из. В-а. — Чотири оперетки. — Про Григ. Горобкевич, відносини в Чернівцях і и.

Чернівці, 1871, 16—26 грудня. Из. В. до Олекс. Б-ого.

Правда, братчику, що розкинула нас та доля у далекі кути, що й годі побачитись,

що й годі, щоб оден другого розважив і потішив. І кореспонденція наша щось охолоділа, начеб ю тяжкі сніги привалили. Но все тоє не придавило у моїм серці то горяче чувство, котре для Твої особи пламеніло. Не минав, мій хрещатий барвінчику, ні час ні година, щоб я на тебе не думав, гадками до Тебе не злітав, до мого серця в думках Тебе не пригортав. Переконав ся я, мильй мій друже, що Ти і твої любі брата — людьми, котрих високо поважати треба, бо Ви однієнікі, котрі щиро, без всякого хісна про нашу щербату долю дбали і бідну неньку з болота дивигнути хтіли, то все друге лиш підлість або брак характеру — від сего (! про се) от, братічку, доволі переконавем ся.

Пан Вахнянин ще до сьогоднішнього дня не відослав мені мої, ему прислані атестати, ні гроші за 80 прим. мого Сборника, котрі Ekhardt*) до „Правди“ прислав і все від мене плати вимагає.

Наші вже всі задрімали, про якесь нове літературне дільце ні чичирк, всім байдуже, сиплять наче пані, а молодіж підрастає і плекає душу свою чужим плодом. Сором, ганьба!

Ти пишеш мені, що з читанок молодіж мої твори знає. Не читав я їх ще нігде, мій братічку.

Мені цей недобре поводить ся, бо моя жена і діти все слабують; я зажурений і по-

чав вже сивіти, і то не з гаразду, но з журби і болю.

Як вже знави, то я вже через довгий час нічого не пишу, а навіть вже і правила прозодії позабував. Як що роблю, то лиш в музичі. Так-єм написав для нашої сцени чотири оперетки, далі всіляких пісень і церковні композиції. Но то все не іде так, як бувало, коли ще серце, як той птах, буяло, в красних снах колисалось і про золотаву будучність сніло.

Посилаю Тобі скілька композицій для церкви і скілька новітших пісень з просьбою, щоб їх як найскорше ученики переписали і мені назад відослали, бо мені їх потрібно, а кождому на ново писати не змагаю я.

Ві Львові в семінари суть всі мої старші музикальні твори, от прошу туди удатись до п. Шушковського — а він, надіюсь, втішно служити-ме.

Брат мій Гриць зробив з отличієм іспит на катихита для нашої висшої реальної школи і получив ту посаду, що я дуже втішно привітав, бо там в тім семінариум най совні і лилика сидять!

*) Властитель друкарні в Чернівцях.

не надають великої ваги духовенству й костелу та не живуть побожно і по християнськи. Найбільше прихильників „котів“ серед робочого люду. Ся польська секта „котів“ подобає щось на наших т. зв. радикалів.

— **Американський лів.** Якийсь Гавинчук подає в „Канад. фермері“ спосіб, як відучити пса, аби не з'їдав покладків. Бере ся одно яйце — радить Гавинчук — зварить ся, щоб було гаряче, і видобує з окропу подаєсь собаці, щоб їла. Собака навчена їсти яйці, лакомо ухопить его у рот, і тим гарячем яйцем так попече ся, що більше не буде ніколи їсти яець, хоч би було їх усюда повно. Кому се потрібне, нехай спробує.

— **Поетичний кутик.**

Щ А С Т Є.

Щастє, доню, як те сонце,
Що хвилину сяє,
А у другу в темну хмару
Обличчя скриває.

Серце-ж наше, як се зілля,
Що в блеску рясніє —
А без теплого проміння
Скоренько марніє.

Ой, без соняшного світу
Вяне квітка, вяне —
За втраченим щастєм-скарбом
Сльоза з очий кане.

Сльоза кане, серце тане
У вогню, у тузі —
Аж замовкне... і зіване,
Як се зілля в лузі.

Бо те щастє невимовне
Вабить серце, доню, —
Заясніє й поринає
В тавмничу тоню.

У. К.

Оповідки.

— **Послідний репертуар львівського руского народного театру в Коломиї.** (Сяля Каси щадничої. Початок представлення 7½ вечером).

В суботу 17. с. м. передпослідне представленє „Продана наречена“ опера в 3 діях Ф. Сметани.

В неділю дня 18. с. м. послідне представленє „Серед бурі“ історичні картини зі співама в 5 діях Бориса Грінченка.

— **Вечір пісні і гумору,** устроєний д ром Львом Лопатинським, відбуде ся в Яворові в неділю, дня 18. с. м. в салі польского „Сокола“. Концерти д-ра Лопатинського відзначають ся богатством вокально-деклямаційної програми, знаменитої так під зглядом добору, як і виконаня.

— **З Борщівщини.** В Лавівцях відбули ся д. 11. с. м. збори Читальні „Просвіти“, на яких обговорено справу заснованя молочарської спілки. — В неділю 18. с. м. буде складати в Борщеві пос. Окуневський посольський звіт. Початок о год. 1½.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністерство торговлі іменовало старшими почтмайстрами слідуючих почтмайстрів: Якова Боюка в Белзі, Івана Старецкого в Жмигороді і Юст. Чаплинського в Заболотіві. — Гал. Дирекция почт і телеграфів іменовала почтмайстрами П. кл. офіціантів поштових: Ант. Мошору в Пробіжній і Фел. Брандла в Римакові; — перенесла почтмайстрів між іншими: Ів. Луцкога з Тартакова до Буска, Йос. Зброжка з Римакова до Тартакова; — надала посади експедієнтів поштових офіціантам: Лямб. Гроссе в Любінцях і Ванді Гоферівній в Підлісках малих; начальникови стації залізничої Фр. Влодкови в Новосільцях Жураві; Ванді Кодревській в Пустомитах, Ол. Попелівній в Жираві коло Стрия і Ол. Павлик в Ценеві.

Галицький сойм.

Засіданє з дня 14. жовтня 1908.

На початку засіданя пос. Т. Старух зложив заяву, що не мав наміру обидити патріотичного чутства Поляків, згадуючи в промові на попереднім засіданю про морочене школярів оповіданями про Косцюшка.

Простора дискусія вивязала ся при першій точці дневного порядку про отворенє пов. ради в Переворску. Промовляли: п. Єнджейович за внесенем адміністраційної комісії на отворенє пов. ради, п. Стапінський против, пп. Гараш, Скарбек і Мерунович за, а п. Єдинак проти. По фактичних спростованях відкинено внесенє п. Сколишевського, аби відслати ту справу назад до комісії, а прийато внесенє комісії.

В дискусії над звітом банкової комісії про діяльність патронату над спілками ощадности і позичок та іншими спілками різними промовляли пп. Скалковський, Кривіцький і Скварко, який критикував патронат задля его сторонничого поведеня супротив руских спілок. По відповіді п. Стефчика маршалок замкнув засіданє, назначаючи слідуюче на п'ятницю о 10. год. рано.

Вчера зголосили внесеня п. Т. Старух в справі заосмотреня дяків і органістів та їх вдовиць; п. Сенік в тій самій справі; п. Трач в справі заложєня складів дерева опалового і будівельного в косівськім повіті; п. Винничук о запомогу для гром. Чукалівка в станиславськім повіті на відбудову доріг; п. Миронюк-Заячук в справі позички для повіт, ради в Коломиї на консервацію громадских доріг II класи. Інтерпеляції поставили: п. Куровець що до поведеня люстратора скарбових дібр Фр. Яворского в Мізуні, в справі непошанованя прав рускої мови правительственными властями в Долині, в справі поведеня дирекції домен, лісів у Львові супроти руского населєня в калуськім повіті і в справі громадских виборів в Гадинківцях, гусятинського повіта; п. Т. Старух в справі надужитя поштових урядів у східній Галичині; п. Сандуляк в справі регуляції Бистриці надвірнянської в селі Назавизів.

Телеграми

з дня 15. жовтня.

Прага. Також і вчерашнє засіданє чєского сойму виповнила технічна обструкція німецка.

Берлін. Лос. Анз. доносить з Шабац (на границі Сербії і Славонії): Сербські урядники цлові обсадили лежачий біля міста остров на Саві, Буюкліс, який належить до угорської території і на яким угор. урядники сповняли граничну сторожу. Відділ сербских цлових сторожів напав з оружєм на угор. урядників і прогнав їх з острова. В Шабаці настала з того приводу велика радість. З одного австрійского парохода Сербі зірвали хоругви і спалили єї.

Цетинія. Скупштина Чорногори відповіла на телеграму сербської скупщини між іншим ось як: Звизаємо Сербів і Чорногорців, аби тепер або ніколи повстали для оборони сербської народности. Сербі і Чорногорці думають як братя згинуть разом у сьвятій війні.

Відень. Наслідком бойкоту кораблів і купців австрійских в Туреччині та грізного положєня австр. підданих, проти яких політичні агітатори підбурюють населєнє, має відплисти австрійська ескадра на турецькі води.

Білгород. Перебуває тут депутація молодотурків, і переговорює з сербским правительством.

Петербург. Російське правительство через своїх дипломатичних заступників в Білгороді і Цетинії налімнуло Сербію і Чорногору до залишеня протавстрійских демонстрацій.

ДЕНТИСТ

Др. К. Леваховський

Львів, пл. Талицька 7. (наг Централь. кабарнею).

Витяганє, пльомбованє, вставляванє зубів без болю.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-рускої фабрики Євгена Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурситов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся покликую: Свій до свого!

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, при улиці Руській ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, вських річий домашних і господарских, збіжя і паші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідув і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростю. Опція шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили по 10 прц.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишлі приймають полєси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківськім Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де єще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003,364—
„ резерви премій	„ 613,720—
„ спец. на авороти	„ 50,939—
„ на ріжницю курсів	„ 3,437—
„ резерви спеціальної	„ 35,000—
„ емерит. урядників	„ 218,364—
инші фонди заосмотрєня	„ 40,000—
Разом сума	К 1,964,824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:55	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:1

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

